

Пеліна Т. О., канд. техн. наук. Джур О. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ЦИФРОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНОГО ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасній економіці цифровізація виступає ключовим драйвером трансформації бізнесу, формуючи нові підходи до управління підприємствами. Цифровий менеджмент – це система управління, яка базується на використанні цифрових технологій, аналітики даних та автоматизації процесів, що дозволяє підвищити ефективність діяльності підприємств і забезпечити їх інноваційний та сталий розвиток. Умови цифрової економіки змушують підприємства переглядати традиційні моделі управління, інтегруючи новітні технології у всі сфери діяльності.

Цифровий менеджмент передбачає трансформацію всієї управлінської моделі та засноване на використанні стратегії data-driven. На основі інтеграції ШІ, хмарних рішень та Big Data, сучасний бізнес отримує інструменти для необхідної високоточної аналітики. Це дозволяє створити дані у вигляді головного активу, мінімізувати ризики, оптимізувати ефективно операційні витрати та забезпечити успіх на ринку. Наприклад, компанія Netflix використовує алгоритми Big Data для аналізу вподобань мільйонів користувачів і це дозволяє не лише рекомендувати контент, а й вирішувати, які серіали знімати. А компанія Starbucks через мобільний додаток збирає дані про звички клієнтів, використовує ШІ для персоналізованих пропозицій та вибору ідеальних локацій для відкриття нових кав'ярень.

Цифровий менеджмент виступає основою інноваційного розвитку підприємств. Завдяки впровадженню цифрових технологій створюються нові бізнес-моделі, продукти та послуги. Наприклад, використання цифрових платформ і автоматизації дозволяє підприємствам швидше виходити на нові ринки та адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Крім того, цифрова трансформація сприяє розвитку когнітивних підприємств – організацій, здатних до самонавчання та генерації інновацій [1]. Це особливо важливо в умовах високої конкуренції та нестабільності ринкового середовища.

Цифрова трансформація виступає фундаментом для сталого розвитку сучасного підприємства. Завдяки впровадженню інтелектуальних систем енергоменеджменту та оптимізації логістики, компанії суттєво зменшують свій екологічний слід. Цифрові та автоматизовані системи дозволяють не лише економити ресурси, а й зміцнювати соціальну відповідальність, створюючи гармонійне поєднання фінансового успіху та турботи про довкілля. Компанія Tesla створює авто і при цьому використовує цифрові мережі Autobidder для управління розподілом відновлюваної енергії в електромережах, мінімізуючи втрати. H&M Group застосовує ШІ для точного прогнозування попиту. Це дозволяє шити рівно одягу, скільки куплять, уникаючи надлишків виробництва, що захищають навколишнє середовище. Окрім цього, цифровий менеджмент відіграє важливу роль у забезпеченні організаційної стійкості підприємств. Використання цифрових інструментів у проєктному управлінні дозволяє ефективно управляти ризиками, забезпечувати безперервність бізнес-процесів і швидко адаптуватися до кризових ситуацій [1]. У сучасних умовах, коли підприємства стикаються з глобальними викликами (економічними, політичними, технологічними), цифровізація стає ключовим інструментом забезпечення їх стабільного функціонування.

При дослідженні проблем цифрового менеджменту українських підприємств були виявлені наступні проблеми: 1) ресурсний та фінансовий дефіцит для придбання ліцензійної техніки і технології, ризики інвестування; 2) нестача кадрів в сфері цифрових технологій та ментальний опір до цифрових нововведень; 3) стабільність інфраструктури та безпека (кіберзагроза, військова нестабільність); 4) часткова (фрагментарна) цифровізація.

Отже, комплекс практичних рішень щодо впровадження цифрового менеджменту на українських підприємствах повинен включати наступні заходи:

1. Розробка цифрової стратегії розвитку. Підприємство має сформулювати чітке бачення цифрової трансформації, визначити цілі, пріоритети та ключові показники ефективності. Стратегія повинна інтегрувати інноваційний розвиток і принципи сталості.

2. Інвестування у цифрові технології. Впровадження ERP-систем, CRM, хмарних сервісів, аналітичних платформ і систем автоматизації дозволяє підвищити ефективність управління та прозорість бізнес-процесів.

3. Розвиток цифрових компетенцій персоналу. Підприємствам необхідно інвестувати у навчання працівників, формувати цифрову культуру та стимулювати інноваційне мислення.

4. Оптимізація бізнес-процесів. Автоматизація та цифровізація операцій дозволяє зменшити витрати, підвищити продуктивність і якість продукції або послуг.

5. Забезпечення кібербезпеки. Впровадження систем захисту інформації є критично важливим для запобігання витоку даних і забезпечення стабільності діяльності підприємства.

6. Інтеграція принципів сталого розвитку (ESG). Цифрові технології мають використовуватися для зменшення екологічного навантаження, підвищення енергоефективності та розвитку соціальної відповідальності бізнесу.

7. Використання гнучких методів управління (Agile, Scrum). Це дозволяє швидше реагувати на зміни ринку та впроваджувати інновації.

Отже, цифровий менеджмент є фундаментальною основою інноваційного та сталого розвитку підприємств у сучасній економіці. Його впровадження забезпечує підвищення ефективності управління, сприяє створенню інноваційних продуктів і послуг та дозволяє підприємствам адаптуватися до динамічних умов ринку [3].

Цифровий менеджмент також виступає важливим інструментом досягнення цілей сталого розвитку, забезпечуючи раціональне використання ресурсів, зниження екологічного впливу та підвищення соціальної відповідальності бізнесу. Водночас його реалізація потребує комплексного підходу, що включає технологічні інновації, розвиток людського капіталу та трансформацію організаційної культури. Запропоновані рішення дозволяють підприємствам ефективно впроваджувати цифровий менеджмент, мінімізувати ризики та максимально використовувати потенціал цифрової трансформації. У довгостроковій перспективі саме цифровий менеджмент стане ключовим фактором конкурентоспроможності та стійкості підприємств.

Список використаних джерел:

1. Комеліна О., Корунський В. Цифрові технології та інструменти в проектному управлінні організаційною стійкістю підприємств. *Сталий розвиток економіки*. 2025. Вип. 6 (57). С.849 – 855. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-57-117>.
2. Чернікова Н. М., Іщенко І. С., Большая О. В. Трансформація систем менеджменту в умовах цифровізації та інноваційного розвитку підприємств. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2023. № 25. С.54-58. <https://doi.org/10.20535/2307-5651.25.2023.278602>
3. Джур О. Є., Жура С. В., Павлів І. В. Стратегії виходу українського бізнесу на нові зовнішні ринки в умовах геополітичної напруги. *Ефективна економіка*. 2026. № 2. <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.2.133>.

Писарєва Д. Д., канд. екон. наук Скрипник Н. Є.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД ДО УДОСКОНАЛЕННЯ
ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА:
СТРАТЕГІЧНИЙ ТА ОПЕРАЦІЙНИЙ АСПЕКТИ**

У сучасних умовах динамічного ринкового середовища, що характеризується розривом ланцюгів постачання, волатильністю попиту та стрімкою цифровізацією, традиційні функціональні моделі управління логістикою втрачають свою ефективність. Головною проблемою залишається «силосне» управління, де окремі підрозділи (закупівля, склад, транспорт) оптимізують власні показники, часто на шкоду загальній ефективності системи. Впровадження процесного підходу дозволяє розглядати логістику як сукупність взаємопов'язаних бізнес-процесів, спрямованих на створення цінності для кінцевого споживача. Це забезпечує наскрізну прозорість матеріальних та інформаційних потоків, дозволяє мінімізувати часові та фінансові втрати на стиках функцій і підвищує загальну адаптивність підприємства. У контексті післявоєнного відновлення України та інтеграції в європейські логістичні хаби, перехід до процесного управління стає безальтернативним шляхом до міжнародної конкурентоспроможності.

Фундаментальні засади процесного закладені у працях М. Хаммера, Дж. Чампі та Т. Давенпорта. Питання інтеграції процесного підходу в логістику досліджували такі зарубіжні вчені, як М. Крістофер (логістика ланцюгів вартості) та Д. Ламберт. Серед провідних вітчизняних фахівців вагомий внесок